

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.23/2023/24.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. június 14. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta, és kihirdette a következő

ÍTÉLETET:

Az emberölés büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társai indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2022. szeptember 30. napján kihirdetett 14.B.1410/2018/323. számú ítéletét Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r. és Terhelt4 IV.r. vádlott vonatkozásában megváltoztatja.

A Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott terhére rótt emberölés büntettének társtetteskénti elkövetésére utalást mellőzi, Terhelt2 II.r. vádlott esetében azt bűnsegédként elkövetettnek minősíti.

A Terhelt1 I. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 20 (húsz) évre súlyosítja.

A Terhelt2 II. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 15 (tizenöt) évre enyhíti.

A Terhelt4 IV.r. vádlott terhére rótt bűncselekmény jogszabályi megjelölésénél feltünteti a Btk. 365.§ (1) bekezdés a) pontját is, egyben azt a Btk. 365.§ (3) bekezdés g) pontja szerint is minősíti.

Az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségből Terhelt1 I.r. vádlott 1.371.349 (egymillió-háromszázhetvenegyezer-háromszáznegyvenkilenc) forintot, Terhelt2 II.r. vádlott 260.982 (kétszázhatvanezer-kilencszáznyolcvankét) forintot, Terhelt4 IV.r. vádlott 1.644.012 (egymillió-hatszáznegyvennégyezer-tizenkét) forintot köteles külön-külön, míg további

9.667.941 (kilencmillió-hatszázhatvanhétezer-kilencszáznegyvenegy) forintot e három vádlott egyetemlegesen köteles az államnak megfizetni. A fennmaradó 347.039 (háromszáznegyvenhétezer-harminckilenc) forintot az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy az elsőfokú ítélet bevezető részében feltünteti a 2019. november 29. napján tartott tárgyalási határnapot is.

A kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja a Terhelt1 I.r. és Terhelt2 II.r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetése óta letartóztatásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban felmerült 31.200 (harmincegyezer-kettőszáz) forint büntügyi költséget Terhelt1 I. r. vádlott köteles az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. szeptember 30. napján kihirdetett 14.B.1410/2018/323. számú ítéletével Terhelt1 I. r. vádlottat társtettesként elkövetett emberölés büntette [1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés *b*) pont] miatt 19 év fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra, Terhelt2 II. r. vádlottat társtettesként elkövetett emberölés büntette [1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés *b*) pont] miatt 19 év fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra, Terhelt4 IV. r. vádlottat felbujtóként elkövetett rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés, (3) bekezdés *c*) pont] miatt 7 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte. A törvényszék a IV. r. vádlott esetében rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, továbbá a fenti vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról. Az elsőfokú bíróság Terhelt3 III. r. vádlottat az ellene bűnsegédként elkövetett rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés, (3) bekezdés *c*) pont] miatt emelt vád alól felmentette. Az elsőfokú bíróság rendelkezett a bűnjelekről és az eljárás során felmerült büntügyi költségről is.

[2] A törvényszék ítélete ellen az ügyész Terhelt1 I. r. vádlott és Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében az elkövetői alakzat téves megállapítása miatt és a kiszabott büntetés súlyosítása, Terhelt3 III. r. vádlott tekintetében a rablás büntetében való bűnösnek kimondás és büntetés kiszabása, Terhelt4 IV. r. vádlott tekintetében a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében jelentett be fellebbezést. Terhelt1 I. r. vádlott és védője az ítélet egésze ellen, Terhelt2 II. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést. Terhelt3 III. r. vádlott és védője bűncselekmény hiányában történő felmentés érdekében fellebbezett. Terhelt4 IV. r. vádlott és védője elsődlegesen bűncselekmény

hiányában, másodlagosan bizonyítottság hiányában történő felmentés, harmadlagosan téves jogi minősítés, negyedsorban enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] Az ügyész fellebbezésének indokolásában előadta, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg az I. és II. r. vádlottak terhére a társtettesi elkövetői alakzatot. Indoklásként kifejtette, hogy a II. r. vádlott bűnsegédi magatartást fejtett ki akkor, amikor az I. r. vádlottnak, a jól láthatóan és felismerhetően önfojtásra alkalmas kötözés megvalósítójának a cselekményétől nem határolódott el, hanem a cselekvésekhez továbbra is segítséget nyújtott. A II. r. vádlottnak számolnia kellett azzal, hogy folyamatos jelenléte, továbbá a nyereséget megszerző cselekménye olyanra bátorít, ami eredetileg nem állt a vádlottak szándékában. Mivel a tényállás nem rögzít csak a kötözéstől és fojtástól elkülönülő két rendbeli ütet rögzíti a II. r. vádlott vonatkozásában, az elsőfokú bíróság által hivatkozott BH2017. 357. számon közzétett eseti döntés nem alkalmazható. Utalt az ügyész arra is, hogy Terhelt2 II. r. vádlottat a Budapest Környéki Törvényszék a 2016. június 21. napján jogerőre emelkedett 4.B.149/2012/79. számú ítéletében bűnösnek mondta ki emberölés büntettének kísérletében. A két ölési cselekmény kvázi halmazati viszonyára figyelemmel azok törvényi egységet képeznek, ezért a korábbi ítélet a jelen ügyben vizsgált ölési cselekmény tekintetében res iudicata-t képez.

[4] Az ügyészi fellebbezés kitért arra is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a büntetés kiszabási körülményeket akkor, amikor Terhelt1 I. r. vádlottat határozott tartamú szabadságvesztésre ítélte, és Terhelt2 II. r. vádlott esetében nem használta ki a rendelkezésre álló büntetési tételkeretet. Az ügyész levezette, hogy az időmúlás és az I. r. vádlott beismerő vallomásának a súlya nem jelentős, a kisgyermekes családi állapot pedig nem vehető figyelembe a javukra. Az ügyész további súlyosító körülményként jelölte meg a társas elkövetést, a részben éjjeli elkövetést, az elkövetés kegyetlen módját és azt, hogy idős és beteg sértett sérelmére követték el az ölési cselekményt. Mindezek alapján az ügyész a kiszabott büntetés súlyosítását tartotta indokoltnak.

[5] A felmentő rendelkezés kapcsán az ügyész kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azt, hogy Terhelt1 I. r. vádlottnak semmilyen érdeke nem fűződött ahhoz, hogy terhelje Terhelt3 III. r. vádlottat. Az I. r. vádlott a III. r. vádlott cselekvőségéről korlátozott tartalommal számolt be, ami a vallomás hitelességét támasztja alá. Az I. r. vádlott által a felismerésre bemutatás során leírt jellemzők illenek a III. r. vádlottra, amiből arra lehet következtetni, hogy őt korábban már látta, márpedig kizárólag a bűncselekmény napján találkoztak az I. r. vádlott vallomása szerint. Az ügyész álláspontja szerint nem volt oka alaptalanul terhelni az I. r. vádlottnak a III. r. vádlottat, és az nem is lenne logikus akkor, amikor Terhelt4 IV. r. vádlottra terhelő vallomást tett. Terhelt3 III. r. vádlott következtlen vallomást tett arról, miért járt korábban a sértett lakásában, így szavahihetősége megdőlt. Ezt alátámasztja az a tény is, hogy megakadályozta a műszeres vallomásellenőrzés lefolytatását. Hivatkozott az ügyész arra is, hogy az elkövetés idejére Terhelt4 IV. r. vádlott és Terhelt3 III. r. vádlott félretették a haragos viszonyt a nyereség reményében. Mindezek alapján az ügyész arra az álláspontra helyezkedett, hogy Terhelt3 III. r. vádlott bűnösségét ki kell mondani bűnsegédként elkövetett rablás büntettében, és őt szabadságvesztésre és közügyektől eltiltásra kell ítélni.

[6] Terhelt4 IV. r. vádlott tekintetében az ügyész kifejtette, hogy az általa elkövetett rablási cselekmény helyesen a Btk. 365. § (3) bekezdés *c)* és *g)* pontjai szerint is minősül. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a IV. r. vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességet és a terhére megállapítható súlyosító körülményeket, így eltúlzottan enyhe büntetést szabott ki vele szemben. Az ügyész a IV. r. vádlottnál is rámutatott arra, hogy a kisgyermekes családi állapot nem értékelhető enyhítő körülményként az évek óta tartó fogvatartás miatt. További súlyosító körülményként jelölte meg a rablás többszörös minősülését és a IV. r. vádlott kezdeményező, társakat bűnelkövetésbe vivő szerepét. Összességében az ügyész úgy ítélte meg, hogy a IV. r. vádlott esetében a középértéket meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabása indokolt.

[7] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2023. január 17. napján kelt BF.201/2019/58. számú átiratában az ügyész által bejelentett fellebbezést módosított tartalommal tartotta fenn. Kifejtette, hogy az elsőfokú eljárásban hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási szabálysértés nem történt, az elsőfokú bíróság egyetlen eljárási szabálysértést követett el, de azt is orvosolta. Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, de a tényállás Terhelt3 III. r. vádlott tekintetében részben felderítetlen, mivel a törvényszék helytelenül ítélte meg a Terhelt1 I. r. vádlott által tett, a III. r. vádlottat terhelő vallomás hitelességét.

[8] Az ügyészség az ügyészi fellebbezés mentén fejtette ki az érveit e körben, ezek lényege az volt, hogy 1) Terhelt1 I. r. vádlott közölte a felismerést megalapozó jegyeket, így a III. r. vádlott beszédhibáját is, 2) ha azért mentette volna tanú16t, mert félt a IV. r. vádlottól, őt sem terhelte volna, 3) a műszeres vallomásellenőrzés kizárólag a bántalmazás tekintetében jelzett megtevéstől választ, 4) a IV. r. vádlottnak a III.r.vádlott családneve-családdal való rossz viszonya nem alkalmas az I. r. vádlott szavahihetőségének megkérdőjelezésére, 5) tanú5 és tanú4 tanúk vallomása e körben irreleváns, 6) Terhelt2 II. r. vádlott vallomásának hitelessége megdőlt, így Terhelt3 III. r. vádlottat mentő vallomása sem értékelhető, 7) tanú7 tanú vallomása következetlen volt, így az nem alkalmas az I. r. vádlott vallomásának megkérdőjelezésére.

[9] Az I. és II. r. vádlottak elkövetői alakzatát, továbbá a Terhelt4 IV. r. vádlott által elkövetett rablás minősítését illetően a főügyészségi indítvány megismételte az ügyészi fellebbezésben írtakat. A büntetéskiszabási körülmények tekintetében az ügyészi fellebbezést annyiban módosította, hogy az éjszakai elkövetés nem állapítható meg, mivel a bűncselekmény elkövetésének pontos időpontja bizonytalan. A büntetéskiszabási körülményeket az ügyészség úgy értékelte, hogy az I. r. vádlottal szemben életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása indokolt. A II. r. vádlott esetében ezt az ügyészség nem látta megállapíthatónak, és mivel a határozott tartamú szabadságvesztés maximuma 20 év, a relatív változtatási tilalomra figyelemmel a II. r. vádlott terhére bejelentett ügyészi fellebbezést nem tartotta fenn. Terhelt3 III. r. vádlott esetében – bűnössége megállapítása mellett – a középértéktől jelentősen el nem térő, Terhelt4 IV. r. vádlott esetében azt meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabására látott alapot.

[10] Mindezek alapján az ügyészség arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlott szabadságvesztés büntetését életfogytig tartó szabadságvesztésre súlyosítsa, valamint állapítsa meg, hogy az I. r. vádlott az élet elleni bűncselekmény tettese; állapítsa meg, hogy Terhelt2 II. r. vádlott az emberölés büntettét bűnsegédként követte el; Terhelt3 III. r. vádlottat mondja ki bűnösnek a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés c) és g) pontja szerint minősülő rablás büntetében, és őt fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és közügyektől eltiltásra ítélje; Terhelt4 IV. r. vádlott büntetését a szabadságvesztés tartamának emelésével súlyosítsa, és állapítsa meg, hogy az általa elkövetett rablás büntette a Btk. 365. § (3) bekezdés g) pontja szerint is minősül. Indítványt tett továbbá a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés, a tárgyalási határnapok és az I. r. vádlott fogvatartására vonatkozó adatok pontosítására.

[11] Terhelt1 I. r. vádlott fellebbezése írásbeli indokolásában megismételte az elsőfokú eljárásban előadott védekezését. Ezen kívül kifejtette, hogy a genetikai szakértői vélemény alapján nem bizonyítható, hogy ő kötözte meg a sértettet olyan módon, ahogy őt megtalálták, és az sem, hogy ki szorította meg a sértett nyakát. Hivatkozott továbbá arra, hogy kényszer, fenyegetés hatása alatt követte el a bűncselekményt. Mindezek alapján arra tett indítványt, hogy az ítéltábla rablás büntetében mondja ki bűnösnek.

[12] Terhelt1 I. r. vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában azt fejtette ki, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást részben hiányosan állapította meg. Álláspontja szerint Terhelt1 I. r. vádlott volt az egyetlen az egész eljárás folyamán, aki értékelhető és hiteles vallomást tett, vallomása életszerű és következetes volt. Az elsőfokú bíróság a II. r. vádlott bűnösségét az I. r. vádlott vallomására alapította, de azt elvetette a sértett bántalmazására vonatkozó részében. Az orvosszakértői vélemény nem cáfolja az I. r. vádlott védekezését, mivel a szakértők nem tudták meghatározni a bántalmazás, a nyak leszorítása és fojtókötés felhelyezésének sorrendjét. Ebben a kérdésben kizárólag szakértői tapasztalatukra hivatkoztak, ami azonban – a védő álláspontja szerint – a szakértői bizonyossággal kijelenthető megállapításokat nem pótolhatja.

[13] Az nem állapítható meg kétséget kizáró bizonyossággal, hogy a ragasztószalag felhelyezése kizárólag az I. r. vádlottnak tulajdonítható, az erre vonatkozó megállapítások iratellenesek. Kizárólag azt lehet megállapítani, hogy a vádlottak szándéka a sértett értéktárgyainak megszerzésére irányult, és ennek érdekében őt védekezésre képtelen állapotba helyezték. Azt sem lehetett bizonyítani, hogy az I. r. vádlott szándéka akár csak eshetőlegesen is a sértett életének kioltására irányult volna, a kötözéssel kizárólag a sértett ellenállását akarta megtörni.

[14] Mindezek alapján az I. r. vádlott védője arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlott bűnösségét csoportosan elkövetett rablás büntetében mondja ki, és az időmúlásra, illetve a beismerő vallomásra figyelemmel a középértéket el nem érő tartamú szabadságvesztést szabjon ki.

[15] Terhelt2 II. r. vádlott fellebbezésében megismételte az elsőfokú eljárásban előadott védekezését.

[16] Terhelt2 II. r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlott vallomására alapította a II. r. vádlottra vonatkozó tényállást, azonban ez a vallomás sok részében aggályos, és ellentmond a szakértői véleményeknek, illetve a tanúvallomásoknak is. A genetikai szakértői vélemény kizárólag az I. r. vádlott DNS-mintáját mutatta ki a lakásban, márpedig – a szakértő tárgyalási meghallgatása alapján – még az sem zárta ki a DNS sértettre kerülését a bántalmazás során, ha az elkövetőn kesztyű volt. A műszeres vallomásellenőrzésről azt fejtette ki a védő, hogy az az elkövetés után hat évvel már nem adhat pontos eredményt, és vizsgálat eredményét befolyásolhatja a vizsgált személy lelkiállapota, de a médiából megismert tények is. Mindezek alapján a védő elsődlegesen a II. r. vádlott felmentésére tett indítványt.

[17] A II. r. vádlott védője előadta továbbá, hogy amennyiben megállapítható védenccé valamilyen szintű cselekvősége a vád tárgyává tett bűncselekményben, vizsgálni kell azt, hogy a szándéka mire terjedt ki. E körben az állapítható meg, hogy a vádlottak célja egy festmény megszerzése volt, és a sértett lekötözése kizárólag a sértett akaratának megtörésére irányult. Az I. r. vádlott vallomása szerint a kötözés során a II. r. vádlott a lakás előterében tartózkodott, így nem látta ezt a folyamatot, de ha látta is volna, a II. r. vádlott nem tudta volna megítélni azt, hogy az I. r. vádlott által alkalmazott kötözés alkalmas volt a halálos eredmény előidézésére. A védő álláspontja szerint a két vádlott magatartását nem lehet ugyanúgy megítélni, kizárólag azért, mert bent volt a lakásban, nem lehet megállapítani a bűnsegédi magatartást. A II. r. vádlott tudata csak azt fogta át, hogy az eredeti megállapodásuknak megfelelően rablást követnek el, még csak eshetőlegesen sem volt abban a tudatban, hogy halálos eredményt előidéző sérelem okozása történik. Ez alapján a védő arra tett másodlagosan indítványt, hogy az ítéltábla rablás büntetében állapítsa meg a II. r. vádlott bűnösségét, a kiszabott büntetést jelentős mértékben enyhítse.

[18] Terhelt3 III. r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában előadta, hogy védenccé bűnösségét számos bizonyíték cáfolja, így Terhelt2 II. r. vádlott, tanú5, tanú4, tanú7, Glatfelder Györgyné vallomása. A műszeres vallomásellenőrzést a III. r. vádlott nem próbálta meg befolyásolni, egészségi állapota nem tette lehetővé annak lefolytatását. Ezen bizonyítékok alapján a védő Terhelt3 III. r. vádlott bűncselekmény hiányában történő felmentésére tett indítványt.

[19] Terhelt4 IV. r. vádlott védője fellebbezésnek írásbeli indokolásában előadta, hogy védenccé bűnösségét az elsőfokú bíróság az I. és II. r. vádlottak, illetve tanú7 tanú vallomására alapította, azonban ezek a vallomások egymással is ellentétesek. Így nincs olyan bizonyíték, amely cáfolná a IV. r. vádlott védekezését, ezért a védő elsődlegesen a IV. r. vádlott felmentésére tett indítványt. Másodlagos indítványa arra irányult, hogy a másodfokú bíróság lopás büntetnének kísérletében állapítsa meg a IV. r. vádlott bűnösségét. E körben kifejtette,

hogy a ragasztószalagot nem a IV. r. vádlott adta át az I. és II. r. vádlottaknak, és a szándéka nem is terjedt ki az erőszak alkalmazására. A védő ezen túlmenően utalt az elsőfokú tárgyaláson előadott védőbeszédére.

[20] A büntetés kiszabása kapcsán kifejtette, hogy a IV. r. vádlott javára értékelendő büntetlen előélete, az, hogy három gyermeket nevel, több betegségben szenved, tartós munkát végez, amelyből családja megélhetését biztosítja, további enyhítő körülmény az alkalmoszerű elkövetés és az időmúlás. A védő nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy a IV. r. vádlottat a szabadságvesztés sokkal súlyosabban érintené, mivel elvesztené a munkáját, ami családja anyagi biztonságát alapjaiban rengetné meg. Mindezek alapján a védő szabadságelvonással nem járó szankció kiszabását tartott indokoltnak.

[21] A másodfokú eljárásban megtartott nyilvános ülésen előadott perbeszédében az ügyész a főügyészségi átirat tartalmának lényegében egyezően fejtette ki álláspontját az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságáról. Hangsúlyozta, hogy Terhelt3 III. r. vádlott tekintetében az elsőfokú ítélet több ponton logikátlan, és emiatt ítélte meg helytelenül a III. r. vádlottat terhelő vádlotti vallomás hitelességét az elsőfokú bíróság. Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában azt fejtette ki, hogy az elsőfokú bíróság az általa megállapított elkövetői alakzat mellett törvényesen nem hozhatott volna bűnösséget megállapító ítéletet. Több eseti bírósági döntésre is hivatkozott annak alátámasztására, hogy a II. r. vádlott bűnsegédként vett részt az ölési cselekményben. Egyebekben a főügyészségi indítványt változatlan tartalommal fenntartotta.

[22] Terhelt1 I. r. vádlott védője perbeszédében előadta, hogy az eljárás során nem lehetett bebizonyítani azt, hogy pontosan mi történt a szobában, ezért a rablás büntette a helyes minősítés. A büntetés kiszabása körében hangsúlyozta, hogy az I. r. vádlott vallomása nélkül nem lehetett volna tárgyalni az ügyet, és az időmúlás extrém mértékű. Erre figyelemmel a középértéket el nem érő tartamú szabadságvesztés kiszabására tett indítványt.

[23] Terhelt1 I. r. vádlott felszólalásában azt fejtette ki, hogy még eshetőleges szándéka sem terjedt ki a halálos eredményre, mivel nem is vett részt a kötözésben. Még a lopási szándékától is el akart állni, azonban a IV. r. vádlott kényszerítette a bűncselekményben való részvételre. Vallomásának hitelességét azzal kívánta alátámasztani, hogy már akkor beszélt a sértett szájának leragasztásáról, amikor még nem is tudta a halál okát, ha tudta volna, akkor „a szájragasztást sem vállaltam volna el”. Hangsúlyozta, hogy ha ő nem tesz vallomást, akkor a vádlott-társai sem kerültek volna kézre.

[24] Terhelt2 II. r. vádlott írásban benyújtott fellebbezéséből azt emelte ki, hogy a II. r. vádlottnak nem kellett észlelnie az I. r. vádlott szándékváltását, ő nem volt abban a szobában, ahol a kötözés történt, és nem is a fojtókötés okozta a sértett halálát.

[25] Terhelt2 II. r. vádlott felszólalásában azt fejtette ki, hogy nem vett részt a bűncselekmény elkövetésében, és még az sem bizonyított, hogy a lakásban járt volna.

[26] Terhelt3 III. r. vádlott védője megismételte írásbeli fellebbezését, és arra tett indítványt, hogy az ítéltábla a III. r. vádlottat bűncselekmény hiányában mentse fel az ellene emelt vád alól.

[27] Terhelt3 III. r. vádlott felszólalásában egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletével, előadta, hogy a bűncselekmény elkövetésekor ott sem volt a helyszínen, és álláspontja szerint Terhelt1 I. r. vádlottat valaki felbízta arra, hogy őt terhelő vallomást tegyen.

[28] Terhelt4 IV. r. vádlott védője perbeszédében fenntartotta írásban megindokolt fellebbezését.

[29] Az utolsó szó jogán Terhelt1 I. r. vádlott nem kívánt nyilatkozni, Terhelt2 II. r. vádlott és Terhelt3 III. r. vádlott ártatlanságát hangsúlyozta.

[30] Az ügyészség, illetve Terhelt2 III. r. vádlott és védője által bejelentett fellebbezések részben eredményre vezettek.

[31] Az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezések az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást támadták, így a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság által végzett felülbírálat terjedelme teljes volt, vagyis az kiterjedt az ítélet megalapozottságára, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseire, valamint az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartására is.

[32] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat túlnyomórészt megtartotta, de több eljárási szabálysértést is elkövetett.

[33] A 2019. november 29. napján tartott tárgyalásra nem történt meg Terhelt1 I. r. vádlott előállítása. A jegyzőkönyvben az elsőfokú bíróság azt rögzítette, hogy „Terhelt1 I. r. vádlottat a büntetés-végrehajtási intézet nem állította elő, aki a büntetés-végrehajtási intézet tájékoztatása szerint nem szállítható”. Ezt az adatot tartalmazza a egyéb érdekelt10nek az elsőfokú bíróságra 2019. november 25. napján 88. sorszám alatt érkezett tájékoztatása, amely

szerint az I. r. vádlott egészségi állapota nem teszi lehetővé előállítását még két hétig. Terheltl I. r. vádlott 2019. november 7. napján 83. sorszám alatt érkezett kérelmében jelezte, hogy a tárgyaláson mindenféleképpen jelen kíván lenni. Mindennek ellenére az elsőfokú bíróság azt rögzítette a 2019. november 29. napján megtartott tárgyalásról felvett jegyzőkönyvben, hogy a tárgyalás megtartásának akadálya nincs. A jegyzőkönyv arra nem tér ki, hogy a törvényszék mely eljárásjogi rendelkezés alapján látta megtarthatónak a tárgyalást az önhibáján kívül mulasztó I. r. vádlott távollétében.

[34] Mivel Terheltl I. r. vádlott az elsőfokú eljárásban a jelenlét jogáról nem mondott le, jelenléte a tárgyaláson a Be. 428. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján kötelező volt. A tárgyalás megtartására nem kerülhetett volna sor a Be. 429. § (1) bekezdése alapján, mivel az ügyészség egy cselekményt tett a vád tárgyává. A Be. 429. § (3) bekezdése alapján sem lehetett volna megtartani a tárgyalást, mivel az I. r. vádlott önhibáján kívül mulasztotta el a határnapot, és ez a jogszabályhely kizárólag a szabadon levő vádlott esetében teszi lehetővé a tárgyalás megtartását. Tehát a törvényszék úgy tartotta meg a 2019. szeptember 29. napjára kitűzött tárgyalási napot Terheltl I. r. vádlott távollétében, hogy az ő jelenléte kötelező lett volna, és ebben a konkrét esetben egyik kiegészítő eljárásjogi jogintézmény sem volt alkalmazható. Ezt az eljárási szabálysértést azonban a törvényszék maga orvosolta azzal, hogy a 2020. december 9. napján tartott tárgyaláson ismertette a Terheltl I. r. vádlott távollétében felvett bizonyítás anyagát, és arra nyilatkoztatta az I. r. vádlottat.

[35] További eljárási szabálysértést követett el az elsőfokú bíróság akkor, amikor a 2019. szeptember 27-i határnapon kihirdetett 14.B.1410/2018/71-IV. számú végzésével ügyvédjelölt ügyvédjelöltet „mint a III. rendű vádlott védőjét” a Be. 43. § (1) bekezdés *f*) pontjára figyelemmel kizárta az eljárásból. Ezt követően a törvényszék – a jegyzőkönyv szerint – a Be. 518. § (3) bekezdése alapján a tárgyalást megismételte az 50. és 71. sorszámú jegyzőkönyvek ismertetésével.

[36] Az elsőfokú bíróság jegyzőkönyvbe foglalt végzést hozott, amelyből azonban hiányzik a jogorvoslati rész és az indokolás is, a fellebbezés jogáról az eljáró bíró nem adott tájékoztatást, és ilyen tartalmú nyilatkozatot a jelenlevők egyike sem tett. A végzés arra sem tartalmaz semmilyen adatot, hogy milyen eljárásjogi alapon mellőzte az indokolást az elsőfokú bíróság. Ez az eljárás több szempontból is törvénysértő volt: 1) a védő kizárásról szóló végzés a Be. 449. § (3) bekezdése alapján nem ügydöntő végzés, amit így indokolni kell; 2) kizáró rendelkezés hiányában lett volna helye fellebbezésnek a végzés ellen a Be. 579. § (2) bekezdése alapján; 3) az elsőfokú bíróság által felhívott Be. 518. § (3) bekezdés a tárgyalás folytonosságnak megszakadásán alapuló ismétlést rendezi, nem pedig a törvénysértő módon felvett bizonyítás megismétlését.

[37] A végzés indokainak ismerete nélkül ugyan nehézségekbe ütközik a döntésre vezető okok pontos rekonstruálása, de az a rendelkező rész és a tárgyalási jegyzőkönyvek összevetése alapján látható, hogy a törvényszék a III. r. vádlott meghatalmazott védője helyett eljáró ügyvédjelöltet zárta ki az eljárásból. Ilyen döntésre az eljárási törvény nem ad lehetőséget. A Be. 41. § (1) bekezdése szerint védőként ügyvéd járhat el, ugyanezen

törvényhely (2) bekezdése alapján ügyvédjelölt ügyvéd mellett vagy helyetteseként járhat el. Tehát ügyvédjelöltet nem illetheti meg a védői jogállás, ezért a védő kizárására vonatkozó szabályok sem alkalmazhatók rá nézve. Az elsőfokú bíróság akkor járt volna el perrendszerűen, ha azt állapítja meg, hogy a helyettesként megjelent ügyvédjelölt a Be. 43. § (1) bekezdés *f*) pontja alapján nem járhat el Terhelt3 III. r. vádlott védelmében. Ennek eljárásjogi következménye annak megállapítása lett volna, hogy az ügyvédjelölt részvételével tartott tárgyaláson felvett bizonyítás törvénysértő volt, ezért annak megismétlése szükséges. Attól függetlenül, hogy az ismertetés jogalapját tévesen jelölte meg, a törvényszék helyesen járt el akkor, amikor a tárgyalás anyagát ismertette a III. r. vádlott – immár törvényesen eljáró – védője jelenlétében. Ezzel a korábbi tárgyalási hatánapokon történt eljárási szabálysértést orvosolta, így annak a másodfokú eljárásban nem is lehetett semmilyen jogkövetkezménye.

[38] Egyebekben a törvényszék a perrendi szabályokat megtartotta, így az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére eljárásjogi okból nem kerülhetett sor.

[39] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet személyi körülményekre vonatkozó részét a beszerzett bűnügyi nyilvántartási adatok alapján a következők szerint pontosította:

– Terhelt3 III. r. vádlottat a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság a 2019. május 21. napján kelt és ugyanezen a napon jogerőre emelkedett 8.B.XV.499/2019/2. számú határozatával lopás vétsége miatt 90 000 Ft pénzbüntetésre ítélte. Elkövetési idő: 2019. május 7. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2022. január 11. napján kelt és ugyanezen a napon jogerőre emelkedett 421.T.Bpk.52.702/2021/3. számú határozatával lopás büntette miatt 240 000 Ft pénzbüntetésre ítélte. Elkövetési idő: 2021. június 3.

– Terhelt4 IV. r. vádlottat a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság a 2018. február 15. napján kelt 7.B.XV.1335/2014/143. számú ítéletével, ami a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 22.Bf.9712/2018/20. számú határozatával 2019. március 5. napján emelkedett jogerőre, garázdaság büntette miatt 5 hónap – végrehajtásában 1 évi próbaidőre felfüggesztett – börtönbüntetésre ítélte. Elkövetési idő: 2012. szeptember 5.

[40] A törvényszék által megállapított tényállás teljes, az megalapozatlansági hibában nem szenved, így az a Be. 591. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[41] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének mindenben eleget tett, valamennyi, a vád tárgyává tett tények szempontjából releváns bizonyítékot a tárgyalás anyagává tett, így az ítéltábla felderítetlenségi problémát nem észlelt. Az ügyészség ilyenek értékelte azt, hogy – álláspontja szerint – az elsőfokú bíróság hibát követett el Terhelt1 I. r. vádlottnak a Terhelt3 III. r. vádlottat terhelő vallomásának értékelése során. A másodfokú bíróság a bizonyítási anyag ilyen értelmű ügyészi mérlegelésével nem értett egyet, ennek indokait a határozat későbbi részében fogja részletesen kifejteni.

[42] A tárgyaláson felvett bizonyítás anyagát az elsőfokú ítéletben többnyire irathűen hivatkozta, az egyes bizonyítékok törvényességét és hitelességét ellenőrizte. A törvényes bizonyítékok bizonyító erejét egyenként is vizsgálta, majd elvégezte a bizonyítékok összevetését is. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét a Be. 561. § (3) bekezdés *d)* pontjában írtak szerint minden lényeges kérdésre kiterjedően teljesítette, bemutatta a rendelkezésre álló bizonyítékokat, és állást foglalt a tekintetben, hogy egyes bizonyítékokat a tényállás megállapításakor mely okból fogadott vagy vetett el.

[43] A másodfokú eljárásban mind a vád, mind a védelem a bizonyítékok elsőbírői mérlegelését sérelmezte. Az ilyen perorvoslati támadás kizárólag akkor vezethet eredményre, ha az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat hiányosan értékelte, iratellenes megállapításokat tett, tényből tényre helytelenül következtetett, vagy egyéb logikai hibát vétett.

[44] S bár nem volt mindenben hiánytalan és hibátlan ez az elsőbírői művelet, a megfelelő korrekciók elvégzése után sem lehetett a törvényszék által megállapítottaktól eltérő tényekhez jutni.

[45] A törvényszék a tényállás megállapítását Terhelt1 I. r. vádlott részbeni beismerő vallomásra alapította, azt összevetette más bizonyítékokkal, és ez alapján rögzítette azokat a tényeket, amelyeket kétséget kizáró módon bizonyítottak látott. Mivel az elsőfokú bíróság észlelte, hogy az I. r. vádlott szavahihetősége több ponton kétségessé vált, azokat az állításait fogadta el a tényállás alapjául, amelyeket más bizonyíték is alátámasztott. Ez a bizonyítékértékelési megoldás alapvetően elfogadható volt, azonban a törvényszék több esetben helytelenül következtetett az általa megállapított tényekből további tényekre, és a Terhelt1 I. r. vádlott által tett vallomás hitelességét részben iratellenesen rögzített tények alapján vizsgálta.

[46] Terhelt1 I. r. vádlott vallomásaiban jól érzékelhető az a törekvés, hogy a támadhatatlan tények (elsősorban a genetikai szakértői véleményből levonható következtetések) elismerése mellett csökkentse büntetőjogi felelősségét: azokat a tényeket tagadta, amelyek a rablás, illetve a súlyosabb minősítésű, élet elleni bűncselekmény megállapítására alapot adtak volna. Így tagadta, hogy 1) felkészültek volna a sértett lekötözésére, 2) a kötözés alkalmas lett volna a sértett halálának előidézésére, 3) ő kötözte volna meg úgy, ahogy megtalálták a sértettet, 4) részt vett volna az egész lakás átkutatásában, 5) bántalmazta volna a sértettet, és 6) azt is állította, hogy volt olyan, amikor a társai egyedül maradtak a sértettel, és ő ekkor már nem volt ott. Ezeket az állításait az elsőfokú bíróság összevetette az egyéb bizonyítékokkal, és logikusan jutott arra a következtetésre, hogy az I. r. vádlott vallomását ezekben a részeiben cáfolják az objektív bizonyítékok.

[47] Így kiemelendő, hogy az I. r. vádlott azon vallomása, amely szerint egy kb. 15 cm-es ragasztószalaggal ragasztotta le a sértett száját, nem támasztható alá egyéb bizonyítékokkal, hiszen ilyen méretű használt ragasztószalagot a helyszínen nem találtak, a sértett testéről levágott ragasztószalag pedig ennél jóval hosszabb méretű volt, és azt egyben helyezték fel a sértett testére. Az I. r. vádlott vallomása nem egyeztethető össze a genetikai szakértői véleménnyel sem, hiszen az a sértett testének több pontjáról kimutatta az I. r. vádlott biológiai mintáját, többek között a sértett körme alól. A többi vádlott DNS-nyoma nem volt a sértett testén, ami arra enged következtetést, hogy az I. r. vádlott volt az, aki a sértett halálát előidézésére alkalmas fojtókötetést az I. r. vádlott helyezte fel a sértett testére.

[48] Ezeket a bizonyítékokat az elsőfokú bíróság teljeskörűen és helyesen értékelte, ezért e körben az I. r. vádlott és védője által bejelentett fellebbezések nem vezettek eredményre.

[49] Mindebből azonban az is következik, hogy Terhelt1 I. r. vádlott szavahihetősége iránt észszerű kételyek merültek fel, hiszen több olyan tény állított, amelyet a beszerzett bizonyítékok cáfoltak. Ezért helyesen járt el a törvényszék akkor, amikor az I. r. vádlott vallomásának társait terhelő részeit sem fogadta el akkor, ha azok ellentétben álltak más bizonyítékokkal. Ebben a keretben elemezte az elsőfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlott Terhelt3 III. r. vádlottat terhelő vallomását is, és bár következtetéseit elfogadta az ítéltábla, rá kell mutatni több pontatlanságra az elsőbírói érvelésben.

[50] Az elsőfokú bíróság tényből tényre helytelenül következtetett akkor, amikor ítélete [128] bekezdésében azt rögzítette, hogy tanú5 és tanú4 tanúk nem említettek beszédhibát, így az ott levő személy nem is lehetett Terhelt3 III. r. vádlott. Az ügyészség helyesen mutatott rá arra, hogy a két tanú egybehangzó vallomást tett abban, hogy legkorábban éjjel 1 órakor hallhatták a beszélgetést, márpedig a rendelkezésre álló bizonyítékok szerint az esti órákban követték el a vádlottak a bűncselekményt, és az elsőfokú ítélet tényállása is legkésőbb éjfélre teszi azt. Ezt a következtetést támasztja alá az, hogy Terhelt1 I. r. vádlott vallomása szerint még fent volt a nap, amikor bementek a sértett lakásába, tanú1 tanú vallomása szerint pedig 20 óra körüli időben a sértett már nem vette fel a telefont. Ezért ennek a két tanúvallomásnak a tényállás megállapítása során nincs jelentősége, és azok nem tartalmaznak olyan bizonyítékot sem, amely alapján az I. r. vádlott szavahihetőségére következtetést lehetne vonni.

[51] Az ítéltábla egyetértett az ügyészséggel abban is, hogy Terhelt1 I. r. vádlott vallomását hiányosan hivatkozta az elsőfokú bíróság. Az elsőfokú ítélet [128] bekezdése szerint Terhelt3 jellegzetes beszédhibáját az eljárás során senki nem említette, ezzel szemben Terhelt1 I. r. vádlott a 2016. október 13. napján tartott gyanúsított kihallgatásán úgy nyilatkozott, hogy a velük levő nő furcsán beszélt. Ebből a tényből az ügyészség azt a következtetést vonta le, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott valótlán vallomás, a szándékosan hamis felismerés annak részletgazdagsága, pontossága miatt kizárható.

[52] Az ügyészség által hivatkozott vallomásrész kétségkívül abba az irányba mutat, hogy Terhelt1 I. r. vádlott hiteles vallomást tett akkor, amikor Terhelt3 III. r. vádlottban ismerte fel a cselekmény női résztvevőjét. Azonban az I. r. vádlott vallomása több ponton cáfolható volt, ezért fokozottabb gondossággal kellett vizsgálni azt, hogy vallomásának a III. r. vádlottat terhelő részei elfogadhatók-e a tényállás megállapítása során. Ezen vizsgálat során annak is jelentőséget kellett tulajdonítani, hogy Terhelt1 I. r. vádlott első gyanúsított kihallgatása során, 2016. október 11. napján kizárólag a velük levő nő külső jellemzőit írta le, a beszédéről, mimikájáról nem szólt, sőt, a személyleírás után úgy nyilatkozott, hogy „egyebet nem tudok elmondani”. A beszédhibára tett vallomását már akkor tette meg, amikor Terhelt3 III. r. vádlottat elfogta a nyomozó hatóság, a „békaszájat” mint a felismerést megalapozó egyik körülményt pedig kizárólag az élőszemélyes felismerésre bemutatás során említette. Az is lényeges körülmény volt, hogy a III. r. vádlott elfogása előtt tartott fényképes felismerésre bemutatás során – az erről felvett jegyzőkönyv adatai szerint – valamennyi fényképtablót a vádlott elé tárták, így az is megállapítható, hogy a II. és IV. számú fényképtablókon Terhelt3 III. r. vádlottat nem ismerte fel Terhelt1 I. r. vádlott

[53] Tehát önmagában az a tény még nem támasztja alá mindenben Terhelt1 I. r. vádlott felismerésének hitelességét, hogy a III. r. vádlott elfogása után közölt egy olyan jellemzőt, amely kétségkívül illik vádlott-társára. A törvényszék helyesen ismerte fel annak a jelentőségét, hogy minden rendelkezésre álló bizonyíték szerint Terhelt4 IV. r. vádlott és Terhelt3 III. r. vádlott a cselekmény elkövetésekor nem voltak beszélőviszonyban, és a IV. r. vádlott tanú16en kívül a III.r.vádlott családneve-család egyik tagjával sem tartott fenn semmilyen kapcsolatot. Az ügyészség álláspontjával szemben ez igen lényeges körülmény, és a vádhatóság nem adott semmilyen magyarázatot arra, miért követne el a IV. r. vádlott egy komoly tárgyi súlyú bűncselekményt egy olyan személlyel, akivel kifejezetten haragos viszony van. E körben annak is jelentősége van, hogy a IV. r. vádlott vallomása szerint többek között egy büntetőügyben tett terhelő vallomások miatt alakult ki a haragos viszony még 2008-ban. Nehezen érthető, hogy a IV. r. vádlott miért követne el bűncselekményt egy olyan személlyel, akiről az a meggyőződése, hogy korábban hamis tanúvallomást tett ellene.

[54] Az elsőfokú bíróság értékelte azokat a vallomásokat is, amelyekből levonható az a következtetés, amely szerint a cselekményben részt vevőre nő személyleírása illik tanú16re is. Ez kiegészítendő azzal, hogy tanú12 tanúvallomása szerint is szőke volt tanú16 hajszíne 2009-2010 környékén. Ezek a tények egyértelműen cáfolják tanú16 tanúvallomását, ami tovább gyengíti az I. r. vádlott által tett felismerés hitelességét.

[55] Az ügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a műszeres vallomásellenőrzés eredményét, mivel a vizsgálat kizárólag abban a körben jelzett megtévesztést, hogy az I. r. vádlott bántalmazta-e a sértettet. A bírói gyakorlat következetes abban (Fővárosi Ítéltábla 5.Bhar.115/2021/19.), hogy a műszeres vallomásellenőrzés eredménye a gyanúsított és a tanú szavahihetősége körében értékelhető közvetett bizonyíték, és a megtévesztő válasz a terhelt szavahihetőségét gyengíti. A műszeres vallomásellenőrzés eredményét nem lehet úgy értékelni, hogy a megtévesztő válaszok egyértelműen bizonyítják azt, hogy a vizsgált személy az adott kérdésre a valóságnak meg nem felelő választ adott, de a megtévesztés hiánya sem igazolja az igazmondást. Terhelt1 I. r. vádlott esetében a vizsgálat azt mutatta ki, hogy a bűncselekménnyel kapcsolatos egyes kérdésekre megtévesztő

válaszokat adott. Ezt együtt értékelve azzal, hogy az általa tett vallomás több részletét cáfolják az egyéb bizonyítékok, kizárólag arra a következtetésre lehet jutni, hogy az I. r. vádlott által tett vallomása egésze önmagában nem lehet kétséget kizáró bizonyíték.

[56] Az ügyészség hivatkozott arra is, hogy ha Terhelt1 I. r. vádlott valóban tanú16et kívánta volna menteni, a felismerésre bemutatáson nem választott volna ki senkit. Ez azonban pusztá feltételezés, éppolyan, mint amit az elsőfokú bíróság állított fel hasonlóan logikus érveléssel ítéletének [114] bekezdésében arról, hogy mi motiválhatta Terhelt1 I. r. vádlottat abban, hogy más személyt jelöljön meg a bűncselekményt elkövető személy helyett. Ez azért is lényeges, mert éppen arra a másként történés lehetőségére mutat rá, amely miatt az elsőbírói következtetés helyességének megkérdőjelezése nem lehetséges. Márpedig az elsőfokú ítélet hivatkozott része azt igazolja, hogy ez jelen ügyben Terhelt3 III. r. vádlott tekintetében nem állapítható meg.

[57] Az elsőfokú bíróság azt vezette le, hogy a felismerés hitelessége ellen szól Terhelt2 II. r. vádlott és tanú7 tanú vallomása, akik határozottan és következetesen állították, hogy nem Terhelt3 III. r. vádlott volt Terhelt1 I. r. vádlott társaságában. Az ügyészség fellebbezésben azzal érvelt ezen vallomások elfogadhatósága ellen, hogy Terhelt2 II. r. vádlott vallomását nem fogadta el a törvényszék, tanú7 tanú pedig következtelen vallomást tett, így ő nem szavahihető.

[58] Terhelt2 II. r. vádlott vallomását illetően abból kell kiindulni, hogy azt kétségkívül cáfolja több bizonyíték is, de ugyanez mondható el Terhelt1 I. r. vádlott vallomásáról is. Önmagában egyik vallomás sem hiteles, és az elsőfokú bíróság helyesen járt el akkor, amikor az egyes vallomásokból elsősorban azokat a tényeket fogadta el, amelyeket más bizonyítékok is alátámasztottak. Ezzel a bizonyítékértékelési módszerrel jutott el annak rögzítéséig, hogy Terhelt2 II. r. vádlott volt az egyik résztvevője a bűncselekménynek.

[59] Az I. és a II. r. vádlott vallomását összevetve azt lehet megállapítani, hogy mindkét vádlott elismerte valamilyen szintű részvételét a vád tárgyává tett cselekményben, azonban mindketten a lehető legnagyobb mértékben próbálták kisebbiteni felelősségüket. Mindkét vádlott esetében a műszeres vallomásellenőrzés megtevesztést jelzett, és mindkét vallomás esetében fel lehet sorakoztatni olyan bizonyítékot, amely bizonyos tények tekintetében cáfolja a vallomások egyes részeit. Ilyen körülmények között nem lehet kijelenteni, hogy bármelyik vallomás is kétséget kizáró bizonyítékot szolgáltatna a bűncselekmény elkövetésében szerepet vállaló nő személyét illetően. Így a vádlotti vallomások alapján azt nem lehet rögzíteni, hogy Terhelt3 III. r. vádlott vett részt a bűncselekmény elkövetésében, de kizárni sem lehet ezt a lehetőséget.

[60] tanú7 tanú vallomását illetően az ítéltábla egyetértett az ügyészséggel abban, hogy az elsőfokú bíróság részben iratellenesen hivatkozta ítéletében ezt a bizonyítékot. Ugyanis abból kizárólag azokat a részeket emelte ki, amelyek valóban egybehangzóak voltak, azokat

már nem, amelyekben a tanú más tartalommal nyilatkozott. Az ügyészség pontosan mutatta be azokat a vallomásokat, amelyek során tanú7 arról adott számot, hogy korábbi vallomása nem volt igaz. A törvényszék ezekkel a vallomásrészekkel nem foglalkozott, csupán annyit rögzített az elsőfokú ítélet [89] bekezdésében, hogy a tanú visszavonta az írásban tett nyilatkozatát, és a bíróság előtt tett vallomását tartotta fenn.

[61] A tanúvallomást az ügyészség helyesen értékelte: abban olyan mértékű ellentmondások vannak, amelyből kizárólag arra lehet következtetni, hogy önmagában ez a tanúvallomás nem tekinthető kétséget kizáró bizonyítéknak. Ezek az ellentmondások a tanú első tárgyalási vallomása és a nyomozati vallomása között is kimutathatók, de az egyes tárgyalási kihallgatásai és az írásbeli vallomása közötti meghúzódnak komoly és feloldatlan ellentmondások az elsőfokú bíróság részéről további elemzést igényeltek volna.

[62] Ezért az ítéltábla úgy foglalt állást, hogy tanú7 tanú nem volt szavahihető, mivel az ellentmondásokra nem adott elfogadható magyarázatot, és az írásbeli vallomás visszavonásának okát tanú26 tanúvallomása is gyengíti. Ezekre a tényekre figyelemmel valóban az az egyetlen logikus következtetés, hogy tanú7 tanúvallomása nem cáfolja Terhelt1 I. r. vádlott terhelő vallomását. Azonban ebből nem az következik a logika szabályai szerint az, hogy Terhelt1 I. r. vádlott igazat mondott akkor, amikor Terhelt3 III. r. vádlottat jelölte meg a bűncselekmény egyik résztvevőjeként. Ugyanis – ahogy arra az ítéltábla már többször utalt – az I. r. vádlott vallomása önmagában nem tekinthető kétséget kizáró bizonyítéknak, és azt még úgy is több bizonyíték cáfolja egyes részeiben, hogy tanú7 tanúvallomása nem értékelhető.

[63] Mindezek alapján az ítéltábla azt állapította meg, hogy ugyan az érvelése néhány részében pontosításra és kiegészítésre szorult, a törvényszék végső soron logikusan vezette le, hogy Terhelt3 III. r. vádlott cselekvősege kétséget kizáró módon nem bizonyítható a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján. Ezért a másodfokú bíróság egyetértett a felmentő rendelkezéssel, és annak jogcímét is pontosan jelölte meg az elsőfokú bíróság, a bűncselekmény hiányában történő felmentésre nem volt eljárásjogi alap.

[64] Terhelt2 II. r. vádlott cselekvősege tekintetben hasonló a kiindulópont: Terhelt1 I. r. vádlott terhelő vallomásának azon részei fogadhatók el, amelyeket más bizonyítékok is alátámasztanak. Terhelt1 I. r. vádlott és Terhelt2 II. r. vádlott vallomása teljesen egybehangzó abban a részben, hogy Terhelt4 IV. r. vádlott a cím felderítése után a vonakodó I. r. vádlottat fenyegette és bántalmazta annak érdekében, hogy részt vegyen a cselekmény elkövetésében. Ennek a körülménynek az ítéltábla megítélése szerint nagy jelentősége van, ugyanis a vádlottak egy olyan eseményről számoltak be, amelynek a cselekmény megítélése szempontjából nincs jelentősége, és arról a kihallgatásuk előtt nem tudtak egyeztetni (hiszen kihallgatásakor a II. r. vádlott már szabadságvesztés büntetését töltötte). Az elsőfokú bíróság azt is értékelte (elsőfokú ítélet [114] bekezdés), hogy Terhelt1 I. r. vádlott kizárólag Terhelt2 II. r. vádlottat ismerte, és rajta keresztül került kapcsolatba Terhelt4 IV. r. vádlottal. Utóbbi nélkül nem tudták volna elkövetni a bűncselekményt, hiszen ő és a III.r.vádlott családneve-család tagjai ismerték sértett1 sértettet, ők jártak többször is a sértett lakásában, így nekik volt

helyismeretük. Az elsőfokú ítélet [154]-[157] bekezdései foglalkoznak a Terhelt2 II. r. vádlottat terhelő bizonyítékokkal, az itt található levezetéssel az ítéltábla is mindenben egyetértett.

[65] Ahogy az ítéltábla már többször rámutatott, Terhelt1 I. r. vádlottnak az ölési cselekményről tett vallomását is cáfolja több bizonyíték. Ezért további magyarázatot igényelt volna az az elsőbírói kijelentés (elsőfokú ítélet [169] bekezdés), amely szerint a lakásban történeteket az I. r. vádlott vallomása alapján lehet a tényállásban rögzíteni.

[66] A genetikai szakértői vélemény, az orvosszakértői vélemény és a szemle adatai azt a következtetést támasztják alá, hogy a sértettet egyszer kötözte meg Terhelt1 I. r. vádlott, méghozzá úgy, ahogy őt később megtalálták. Az orvosszakértői vélemény alapján az is rögzíthető, hogy a kötözés már önmagában is alkalmas volt a halálos eredmény előidézésére, azt csak meggyorsította a sértett nyakának megragadása. E körben alaptalanul hivatkozott az I. r. vádlott védője az orvosszakértői vélemények bizonytalanságára, a szakértők a tárgyaláson abban határozott véleményt terjesztettek elő, hogy a fojtókötés és a nyak leszorítása külön-külön is alkalmas volt a sértett halálának előidézésére, ahogy abban sem volt közöttük nézeteltérés, hogy a nyak sérüléseit maga a fojtókötés önmagában rendkívül kis valószínűséggel okozhatta. Így az orvosszakértői vélemények alapján megalapozott az az elsőbírói következtetés, hogy a halálhoz vezető okfolyamatot a fojtókötés felhelyezése indította meg, és a nyak leszorítása meggyorsította.

[67] Ezekből a tényekből az a következtetés vonható le, hogy a halálos eredményt előidéző cselekményt Terhelt1 I. r. vádlott hajtotta végre, Terhelt2 II. r. vádlott aktív részvétele abban nem bizonyítható – ahogy azt az elsőfokú ítélet tényállása is helyesen rögzíti. Azt is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy Terhelt2 II. r. vádlott bent volt a lakásban, ahogy azt is, hogy a vádlottak eredetileg nem tervezték a sértett megölését. A szemléről felvett jegyzőkönyv adatai és az annak során készített fényképfelvételek alapján az is megállapítható, hogy a viszonylag kisebb méretű lakásban, ahol a nappalit és a hálószobát csak egy függöny választja el, a bent tartózkodó személyek észlelték egymás magatartásait. Annak is jelentősége van, hogy a vádlottak az ablakon keresztül hagyták el a lakást (amit az bizonyít, hogy a bejárati ajtó belülről volt bezárva akkor, amikor a sértettet a rokonai megtalálták), ennek során pedig látni kellett azt, hogy a sértettet milyen állapotban hagyják a lakásban.

[68] Ezek a tények cáfolják a II. r. vádlott védője által a fellebbezésben kifejtett azon következtetést, amely szerint védenca nem észlelhette az I. r. vádlott magatartását. Az pedig, hogy az idős korú, vérző sérüléseket szenvedett, nyakán, kezén és lábán megkötözött sértett halála bekövetkezhet, olyan következmény, amelyet bárki előre láthatott csupán a hétköznapi életpasztalatok alapján is. Ezért az a hivatkozás sem alapos, amely szerint a II. r. vádlott még ha látta is, hogyan van megkötözve a sértett, azt már nem tudhatta, hogy ennek milyen eredménye lehet. Tehát Terhelt2 II. r. vádlott akkor is tudta, hogy Terhelt1 I. r. vádlott hogyan kötözte meg a sértettet, ha arra ő nem adott neki utasítást, és abban semmilyen módon nem is vett részt. Mivel a kötözés a sértett ártalmatlanná tételét szolgálta, logikus a következtetés,

hogy arra a cselekmény első szakaszában került sor. Ebből pedig az a további következtetés vonható le, hogy Terhelt2 II. r. vádlott látta, hogyan kötözte meg az I. r. vádlott a sértettet, észlelte, hogy az milyen eredményre vezethet, ennek ellenére részt vett a sértett értéktárgyainak felkutatásában.

[69] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan vonta le azt a ténybeli következtetést, hogy Terhelt2 II. r. vádlott a sértett megkötözése során „a szobában tartózkodott, illetve a másik szobában kutatott, és egyetértő jelenlétével támogatta Terhelt1 I. rendű vádlott cselekményét” (elsőfokú ítélet [44] bekezdés), továbbá hogy a „sértett ártalmatlanná tételét követően Terhelt2 II. rendű és Terhelt1 I. rendű vádlott együtt a lakást módszeresen átkutatták” (elsőfokú ítélet [45] bekezdés).

[70] Az elsőfokú bíróság azt is részletesen elemezte ítéletének [137]-[153] bekezdéseiben, hogy milyen bizonyítékok alapján volt megállapítható Terhelt4 IV. r. vádlott szerepe a bűncselekményben. A törvényszék tételezen számbavette az összes terhelő és mentő bizonyítékot, utóbbiakról hibátlan logikával vezette le, hogy miért nem fogadhatók el. Valamennyi lényeges tényt értékelt, és ez alapján megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a IV. r. vádlott cselekvősege a vádban részletezettek szerint rögzíthető a tényállásban.

[71] Összességében az ítéltábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenysége túlnyomórészt irathú adatokon alapult, logikus és a bírói gyakorlatnak is megfelelő volt. A mérlegelés kisebb, fent jelzett hibái korrigálhatók voltak, emellett megalapozatlanságot eredményező hatásuk nem is volt.

[72] Az elsőfokú bíróság a tényállásból okszerűen következtetett az I., II. és IV. r. vádlottak bűnösségére, és a cselekmények minősítése is túlnyomórészt helyes volt. A törvényszék hibátlanul foglalt állást az alkalmazandó büntető törvény kérdésében, és helyesen ismerte fel azt is, hogy mely különös részi tényállásokba ütközik a vádlottak cselekménye.

[73] Az ügyészség kifogásolta a Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak által megvalósított ölési cselekmény elkövetői alakzatának elsőbírói megállapítását. Ezeket a kifogásokat az ítéltábla elfogadta.

[74] Először is rögzítendő, hogy az ügyészség a vádiratban az I. és II. r. vádlottakat társtettesként elkövetett emberölés büntetével vádolta. Ennek ténybeli alapját az a vádirati tényállásrész képezte, amely szerint Terhelt2 II. r. vádlott a sértett nyakát megragadta és őt fojtogatta. Azonban ezt a részt az ügyész a vádmódosításban kirekesztette a tényállásból, és azt úgy módosította, hogy a II. r. vádlott egyetértő jelenlétével támogatta az I. r. vádlott által megvalósított ölési cselekményt. Ennek megfelelően a módosított vádban az I. r. vádlottat

tettesként, míg a II. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett emberölés büntettével vádolta az ügyészség.

[75] Az elsőfokú bíróság a módosított váddal egyező tartalommal rögzítette a tényállást, ennek ellenére az I. és II. r. vádlottat társtettesként elkövetett emberölés büntettében mondta ki bűnösnek. Ennek a jogi indokait a BH2017. 357. számon közzétett eseti döntés alapján vezette le, amely kimondja, hogy a társtettség megállapításának nem feltétele, hogy az ölési cselekményben részt vevők egyaránt halálos eredményt közvetlenül előidéző magatartást fejtsenek ki. Társtettes az is, aki felismerve társa szándékát, vele akarategységben, egymás tevékenységét kölcsönösen kiegészítve vesz részt a bűncselekmény elkövetésében, vagyis társtettesként felelnek az elkövetők az eredményért, ha a sértettet egymás tevékenységéről tudva, akarategységben, közösen bántalmazzák. Nincs jelentősége, hogy a több elkövető közül a súlyos sérülést ténylegesen ki okozta, a bekövetkezett eredményre figyelemmel kell büntetőjogi felelősségüket megállapítani.

[76] Az ítéltábla egyetértett az ügyészséggel abban, hogy ez az eseti döntés jelen ügyben nem alkalmazható arra figyelemmel, hogy a két ügy tényállása jelentős tények tekintetében eltérő. A törvényszék által felhívott határozat tényei szerint valamennyi terhelt részt vett a sértett bántalmazásában, és így nincs annak a minősítésre kiható jelentősége, hogy pontosan melyik terhelt volt az, aki a halálos eredmény előidézésére alkalmas sérülést okozta. Ezzel szemben jelen ügy tényállása szerint a halálos eredményt nem a sértett közös, Terhelt1 I. r. vádlott és Terhelt2 II. r. vádlott által kifejtett bántalmazása okozta, hanem az I. r. vádlott által a sértetten elhelyezett fojtókötés, majd a nyak leszorítása. A II. r. vádlott cselekvősége kimerült abban, hogy a sértettet megütötte, de mivel ez még a kötés felhelyezése előtt történt, az megmaradt a rablási erőszak keretei között. Ebből a keretből a vádlottak azzal léptek ki, hogy az I. r. vádlott megkötözte a sértettet a II. r. vádlott által biztosított ragasztószalaggal. A II. r. vádlott a kötésben nem vett részt, de a lakásban tartózkodott, így azt látnia kellett, ahogy azt is fel kellett ismernie, hogy az idős korú sértettnek a tényállásban jelzett módon történő megkötözése alkalmas lehet a halálos eredmény előidézésére.

[77] Mindezek alapján az ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy az ügyben nem a törvényszék által hivatkozott bírósági határozat, hanem az ügyészség által felhívott BH2018. 267. számon közzétett eseti döntés az irányadó. Ebben a határozatban a Kúria azt mondta ki, hogy a nyereségvágyból elkövetett emberölés büntettének bűnsegéde az, aki a bűntársával elhatározott lopás szándékával megy a sértett lakásába, de társának rögtönös szándékát tudomásul véve ő adja át a zsineget az I. r. terheltnek, aki ezt követően az általa már bántalmazott sértettet a nyakára hurkolt zsineggel, a II. r. terhelt testközeli jelenlétében 10 percen keresztül addig fojtogatja, amíg fulladásos halála bekövetkezik, majd ezután együtt kutatják át a lakást, veszik el a sértett értékeit, és azokat még aznap együtt értékesítik. A bűnsegéd nem megvalósítja, hanem hozzájárul a tényállásszerű cselekményhez. A sértett elhatárolhatta volna magát a tettes magatartásától, ennek ellenére a sértett zsinegelésének kezdetétől annak helyszínen bekövetkező haláláig a viszonylagosan elhúzódozó fojtogatás teljes ideje alatt mindvégig társa közvetlen közelségében tartózkodott, így legalább eshetőlegesen tudatában volt annak, hogy olyan sérelem okozásába kapcsolódott be, ami nem határolt, nem limitált sem társa, sem ő általa, és eredménye a sértett életvesztése lehet.

[78] Jelen ügyben ugyanezek a jogi következtetések irányadók. Terhelt2 II. r. vádlott és terhelt1 I. r. vádlott együtt hatoltak be a sértett lakásába annak érdekében, hogy elvegyék az értékeit, és szándékuk a sértettel szemben alkalmazott erőszakra is kiterjedt. A fojtókötetést Terhelt1 I. r. vádlott helyezte fel, de azt a II. r. vádlott is észlelte, és azt is fel kellett ismernie, hogy ez a fajta kötözés az idős sértett halálát okozhatja. Ennek ellenére mindvégig a lakásban tartózkodott, a kutatásban részt vett, így az I. r. vádlott által végrehajtott ölési cselekménybe úgy kapcsolódott be, hogy társa szándékát erősítette.

[79] Mindezek alapján az ítéltábla módosította az ölési cselekmény elkövetői alakzatát: azt Terhelt2 II. r. vádlott a régi Btk. 21. § (2) bekezdése szerinti bűnsegédként követte el, amiből az következik, hogy Terhelt1 I. r. vádlott a bűncselekmény önálló tettese volt.

[80] Az indokolás teljessége érdekében az ítéltábla szükségesnek tartja arra is rámutatni, hogy a törvényszék által megállapított elkövetői alakzat mellett Terhelt2 II. r. vádlott elítélésére törvényesen nem kerülhetett volna sor. Ahogy arra az ítéltábla már a 3.Bpkf.10.482/2022/3. számú végzésében is utalt, az elsőfokú bíróságnak azt is vizsgálnia kellett volna a társtettesi elkövetői alakzat megállapítása után, hogy a II. r. vádlott által 2010. augusztus 27. napján elkövetett emberölés bűntettének kísérlete és a jelen eljárásban vizsgált ölési cselekmény törvényi egysége fennáll-e. Az ügyészség helyesen fejtette ki, hogy ha mindkét emberölést tettesként követte el a II. r. vádlott, cselekményeit egységbe kell foglalni, amiből az következik, hogy a jelen eljárásban vád tárgyává tett részecselekmény elbírálását a Be. 567. § (1) bekezdés *b)* pontjában írt ok akadályozza (6/2009. BJE határozat). Az ítéltábla által megállapított helyes minősítés mellett ez a kérdés nem merül fel, mivel a több emberen elkövetett emberölés tekintetében törvényi egységet kizárólag a tettesként megvalósított részecselekmények képezhetnek.

[81] Terhelt4 IV. r. vádlott cselekményét a Btk. 365. § (1) bekezdésbe ütköző és a (3) bekezdés *c)* pontja szerint minősülő csoportosan elkövetett rablás bűntettének minősítette az elsőfokú bíróság, azonban arra a jogi indokolás keretében nem tért ki, hogy a rablás alapesetében rögzített alakzatok közül melyiket látta megvalósulni. Ez a kérdés a tényállás alapján volt megválaszolható: mivel a vádlottak erőszak alkalmazásával törték le a sértett ellenállását, a IV. r. vádlott magatartása a Btk. 365. § (1) bekezdés *a)* pontjába ütközik.

[82] Az ítéltábla egyetértett az ügyészség azon álláspontjával, amely szerint a Btk. 365. § (3) bekezdés *g)* pontja szerinti minősítő körülmény is megállapítható a IV. r. vádlott terhére. Ez a minősítő körülmény annak az elkövetőnek a cselekményét rendeli súlyosabban büntetni, aki a rablást a bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére követi el. Az irányadó tényállás szerint a vádlottak az idős korú, már a 80. életévét is betöltött, kezdődő időskori elbutulásban szenvedő sértett sérelmére követték el a bűncselekményt. A kúriai gyakorlat kétségtől azt az álláspontot képviseli, hogy önmagában a sértett életkora nem alapozza meg ezt a minősített esetet, de az köztudomású tényként kezelhető, hogy az ilyen igen hajlott

életkorú személy fizikuma adott esetben aktívabb életvitele ellenére is számottevően gyengébb, észlelése, reakciói lassabbak, ami folytán a rablási erőszakkal szemben érdemi ellenállást nem tud kifejtetni, különösen akkor, ha azt két, a sértettnél jóval fiatalabb, erőteljes férfi az ellenállás leküzdésére alkalmas eszköz használatával alkalmazza vele szemben. Ezért az ítéltábla a jelzett minősítő körülmény megállapította Terhelt4 IV. r. vádlott terhére.

[83] Ez az alkalmazandó büntető törvény szempontjából nem jelent hátrányosabb elbírálást, mivel a IV. r. vádlott terhére már enélkül is a minősített rablás róható, az újabb minősítő körülmény megállapítása nem érinti a szankcióalkalmazást. Az I. és II. r. vádlottak által elkövetett emberölés büntetékének az elbíráláskor hatályos szabályozása is ismeri ezt a minősítő körülményt [Btk. 160. § (2) bekezdés *k*) pont]. Azonban esetükben a hatályos törvény alkalmazása kizárt, ezért a sértett jelzett állapota az I. és II. r. vádlottaknál súlyosító körülményként értékelendő.

[84] A büntetéskiszabási körülményeket a törvényszék nagyrészt helyesen vette számba.

[85] Az I. és II. r. vádlottak esetében az időmúlás enyhítő hatásának megítélése során arra kell figyelemmel lenni, hogy ugyan ez a két vádlott életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekményt követett el, de a cselekmény elkövetése és jogerős elbírálása között eltelt 13 évet, továbbá az eljárás vádlottaknak fel nem róható jelentős elhúzódnását a büntetés mértékének meghatározása során értékelni kellett. A törvényszék pontatlanul rögzítette a súlyosító körülmények között a II. és IV. r. vádlott büntetett előéletét, ugyanis ők a bűncselekmény elkövetésekor még büntetlenek voltak, ami a javukra értékelendő további enyhítő körülmény. A törvényszék nagyobb jelentőséget tulajdonított az I. r. vádlott részbeni beismerő vallomásának annak ellenére, hogy az csupán egy lopási cselekményre terjedt ki. Mivel az erre tett beismerésnek az általa elkövetett minősített emberölés mellett nincs különösebb jelentősége, az ítéltábla ennek az enyhítő körülménynek nem tulajdonított nagy nyomatókat. Terhelt2 II. r. vádlott esetében további enyhítő körülmény a bűnsegédi elkövetői alakzat.

[86] Az ügyész fellebbezésében hivatkozott arra, hogy az I., II. és IV. r. vádlottak javára nem vehető figyelembe az, hogy kiskorú gyermekek eltartásáról gondoskodnak, mivel hosszú ideje vannak fogvatartásban. Ez az érv nem fogadható el, mivel az nem róható a vádlottak terhére, hogy a bíróság őket letartóztatásba helyezte, és ezen objektív akadály folytán nem tudnak gondoskodni gyermekeik eltartásáról. Terhelt4 IV. r. vádlott védője enyhítő körülményként indítványozta értékelni a IV. r. vádlott rendszeres munkáját, és azt a tényt, hogy a szabadságvesztés esetén azt elvesztené, amivel a családja megélhetését veszélyeztetné. Ezt az indítványt az ítéltábla nem tartotta alaposnak, mivel a társadalmi konvencióknak megfelelő életvezetés nem értékelhető a vádlott javára, a munkalehetőségek beszűkülése pedig a szabadságvesztéssel óhatatlanul együtt járó következmény, ami minden ilyen büntetésre ítélt terheltet egyaránt sújt.

[87] A súlyosító körülmények között Terhelt1 I. r. vádlott esetében nem csupán a büntetett előéletnek, hanem annak van komoly jelentősége, hogy őt korábban minősített emberölés büntette miatt ítélte el a bíróság. Ezt az elítélést ugyan már nem tartalmazza a bűnügyi nyilvántartás, de mivel az I. r. vádlottra a régi Btk. szabályai az irányadók, nincs akadálya annak, hogy súlyosító körülményként értékelje a bíróság. Az ítéltábla által megváltoztatott elkövetői alakzatra figyelemmel az I. és II. r. vádlottak tekintetében a súlyosító körülmények közül ki kellett rekeszteni a társtettesi elkövetői alakzatot. Az éjszakai elkövetés nem róható a vádlottak terhére, mivel az irányadó tényállás szerint még nappal kezdték meg a cselekmény végrehajtását. A büntetőeljárás hatálya alatti elkövetés nem róható a II. és IV. r. vádlottak terhére, ugyanis erre utaló adat a nyilvántartási adatokból nem olvasható ki.

[88] Azzal az ügyészi állásponttal nem tudott azonosulni az ítéltábla, amely szerint súlyosító körülmény lenne a IV. r. vádlott esetében a kezdeményező, társait bűnelkövetésbe vivő szerepe. Terhelt4 IV. r. vádlott felbujtóként követte el a bűncselekményt, ennek az elkövetői alakzatnak értelemszerű velejárója a kezdeményező szerep, azt enélkül nem is lehet megvalósítani. Így az ügyészség által hivatkozott körülményt a jogalkotó a felbujtói elkövetői alakzat büntetendőségében már értékelte.

[89] A fentiek szerint helyesbített büntetéskiszabási tényezők vizsgálata alapján Terhelt1 I. r. vádlott esetében abban kellett az ítéltáblának döntést hoznia, hogy szükséges-e a büntetési célok eléréséhez a határozatlan tartamú szabadságvesztés kiszabása. A kérdést az ítéltábla nemlegesen döntötte el. A büntetéskiszabási tényezők értékelése során az ítéltábla nagy jelentőséget tulajdonított a 13 éves időmúlásnak és az eljárás jelentős elhúzódásának. Ezek a körülmények nem indokolják a határozatlan tartamú szabadságvesztés kiszabását, de az I. r. vádlott előéletére és kriminogén személyiségszerkezetére figyelemmel a szabadságvesztés generális maximuma, vagyis a 20 év tartamú szabadságvesztés kiszabása szükséges a büntetési célok eléréséhez.

[90] Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében a büntetéskiszabási körülmények kedvezőbbek: büntetlen előéletű volt a bűncselekmény elkövetésekor és bűnsegédként követte el a bűncselekményt. Ezek a tények és az ítélet belső arányossága a vele szemben kiszabott szabadságvesztés enyhítését indokolják, azonban az általa elkövetett minősített emberölés tárgyi súlya a középértéket meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabását teszi szükségessé.

[91] Terhelt4 IV. r. vádlott esetében az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés megfelelően tükrözi a vádlott és az általa elkövetett rablási cselekmény társadalomra veszélyességét.

[92] A közügyektől eltiltásra, a végrehajtási fokozatra, az előzetes fogvatartásra és a IV. r. vádlott esetében a feltételes szabadság legkorábbi időpontjára vonatkozó elsőbírói rendelkezések törvényesek voltak.

[93] Az ügyészség helyesen ismerte fel, hogy az elsőfokú ítélet bevezető részében nem szerepel a 2019. november 29. napján tartott tárgyalás határnapja annak ellenére, hogy azon a törvényszék érdemi bizonyítást vett fel. Ezt a hiányosságot az ítéltábla pótolta. Azzal azonban nem lehetett egyetérteni, hogy az előkészítő ülések határnapját is szerepeltetni kellett volna az ítélet bevezető részében. A Be. 561. § (1) bekezdése szerint az ügydöntő határozat bevezető részében fel kell tüntetni a tárgyalási napok megjelölését is. Ez a szabály egyértelműen a tárgyalási napok feltüntetését írja elő, abból nem lehet levezetni az előkészítő ülés határnapjainak szerepeltetését. Az ügyészség által felhívott Be. 425. § (3) bekezdéséből és a Be. 499. § (1) bekezdéséből az következik, hogy eltérő szabály hiányában az előkészítő ülés esetében a Be. 561. § (1) bekezdése irányadó, vagyis, hogy az előkészítő ülésen hozott ügydöntő határozat bevezető részében fel kell tüntetni az előkészítő ülés napját. Ezen kívül arra is figyelemmel kell lenni, hogy a bírói gyakorlat szerint kizárólag az érdemi tárgyalási napokat kell feltüntetni az ítélet bevezető részében, vagyis azokat, amelyeken bizonyítás folyt. Mivel az előkészítő ülésen nem folyhat bizonyítás, annak feltüntetése nem is szükséges.

[94] Az ítéletnek az egyszerűsített felülvizsgálat körébe tartozó kérdésekről szóló rendelkezései közül a bűnjelekre vonatkozó rendelkezések törvényesek, azonban a bűnügyi költség kiszámítása során az elsőfokú bíróság hibát követett el. Először is rögzítendő, hogy az elsőfokú ítélet érdemi indokolást nem tartalmaz a bűnügyi költség tekintetében, csupán annyit rögzít, hogy a törvényszék a valamennyi vádlottat terhelő költségeket arányosan felosztotta. Helyesen mutatott rá az ügyészség arra, hogy az eljárási törvény nem a bűnügyi költség arányos viselését írja elő, hanem azt, hogy mindegyik vádlott az őt terhelő költséget viseli, azt a költséget pedig, amely vádlottanként nem különíthető el, egyetemlegesen kell viselniük [Be. 574. § (4) bekezdés]. Arra is rá kell mutatni, hogy az elsőfokú bíróság rendelkezéséből még az sem olvasható ki, hogy milyen arányban kötelezte a vádlottakat a bűnügyi költség viselésére, arra pedig végképp nincsen magyarázat, hogy az állam terhén maradó több mint 3 millió Ft milyen számítás alapján került meghatározásra.

[95] A fentiekre figyelemmel az ítéltábla a bűnügyi költséget újra számította, amely során arra volt figyelemmel, hogy a bűnösnek kimondott vádlottak azokat a költségelemeket viselik önállóan, amelyek kizárólag az ő vonatkozásukban merültek fel, míg a teljes cselekményt érintő, túlnyomórészt szakértői díjakból eredő költségeket egyetemlegesen viselik.

[96] Mindezek alapján az ítéltábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg annak törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[97] Az ítéltábla a Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetése óta letartóztatásban töltött időt a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján rendelte beszámítani a szabadságvesztés büntetésbe.

[98] Az ítéltábla a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 613. § (1) bekezdése és a Be. 574. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

[99] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) bekezdése zárja ki.

[100] Az ítéltábla a felmentő rendelkezésre és e tájékoztatás elsőfokú ítéletből történő kimaradására tekintettel tájékoztatja a III.r. vádlottat, hogy a Be. 576. § (2) bekezdése alapján, ha a vádat az ügyészség képviselte, és a bíróság a vádlottat az 566. § (3) bekezdésében meghatározott eset kivételével felmenti, vagy vele szemben az eljárást az ügyészség vádejtese miatt megszünteti, az állam az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésétől számított egy hónapon belül – jogszabályban meghatározott mértékben – megtéríti a vádlott költségét, továbbá meghatalmazott védőjének díját és költségét.

Budapest, 2023. június 14.

dr. Borbás Virág Bernadett s.k.,
s.k.,

dr. Ignác György s.k.,

dr. Raczky Katalin

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 14.B.1410/2018/323. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.23/2023/24. számú ítéletében foglalt változtatásokkal Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r. és Terhelt4 IV.r. vádlottak vonatkozásában 2023. június 14. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. június 14.

dr. Borbás Virág Bernadett s.k.,

a tanács elnöke